

[İzmir Haber](#) [Ekonomi](#) [Politika](#) [Spor](#) [Teknoloji](#) [Yaşam](#) [Türkiye](#) [Resmi İla](#)

Fikri ve sınai haklarımız

MEHMET GÜN

21.10.2025 - 08:00
YAYINLANMA

20.10.2025 - 14:17
GÜNCELLEME

Paylaş

A⁻

A⁺

Son açıklanan, 2026-2028 yılları için Orta Vadeli Program'da (OVP), fikri ve sınai hakları geliştirme hedeflerine ilişkin önceki OVP'lerin hemen hepsinde aynı beylik sözlerin yer aldığını bir kez daha görünce yüzümü acı bir gülümseme kapladı. "Nasıl olur da yöneticilerimiz, ülkemiz için bu kadar kritik meselede gerçeklere bu kadar uzak olabilirler" diyerek üzüldüm.

Hukuk fakültesi öğrencisi iken çalıştığım avukat bürosunda marka patent tescil ettirdiğim yılları da dahil edersem, hukuk sektörü tecrübem seneye 50 yıl olacak. Fikri ve sınai haklar konusunda sitayişle bahsedilen, elle gösterilen uluslararası bir avukatlık bürosu kurdum. Avukatlık meslek hayatımın tamamında marka, telif hakları, endüstriyel tasarımlar, bilgisayar programları ve patentler dahil fikri ve sınai mülkiyet hukukunun hemen her alanında yoğun çalışıyorum.

Sınai Mülkiyet Kanunu, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu dahil birçok kanun ve sair düzenleme konusunda, Türk Patent ve Marka Kurumu'nun kurulması sırasında, Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonunda, Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu'nda (YOİKK), DEİK Türk-Japon, Türkiye-İngiltere, Türkiye- Rusya iş

konseylerinde ve birçok ulusal ve uluslararası sivil toplum kuruluşlarında fikri ve sinai haklar konusunda yoğun çalışmalar yaptım. Bu hakların her bir alanında uluslararası saygınlığa erişen meslektaşlarımdan yetişmesine öncü oldum. Ancak Avrupa Birliği'ne (AB) üyelik perspektifi zamanında, ABD ve AB'nin talepkar ve destek olduğu zamanlarda yapılanlar dışında, fikri ve sinai hakları geliştirmek için köklü tedbirlerin alındığı bir dönem görmedim.

Fikri ve sinai haklar yenilikleri ve buluşları, bunlar ise bedenen çalışma ile ortaya çıkarıldan kat be kat fazla katma değer üretilmesini, refahımızın kısa zamanda hızlı artmasını sağlar. Fason ve taklit üretimde onlarca kişinin geceyi gündüze katarak çalıştığı halde kilosunu 50 dolara ihraç ettiği tişörtlerin bir tanesini 150 dolara satın almamızın sebebi, o ülkelerde fikri mülkiyet hakları uygulama ve koruma ortamının ülkemize göre aradaki fiyat farkı kadar ileride olmasındandır.

AB'nin etkisi ile Türkiye'de 30 yıl önce, bugün adı Türk Patent ve Marka Kurumu olarak değiştirilen, Türk Patent Enstitüsü kuruldu. AB'ye uygun olarak patent ve marka vekilliği uygulaması getirildi. Türk Patent Enstitüsü, sinai mülkiyet haklarının şeffaf tescili sistemini uluslararası standartlara taşıdı. Fakat bu aralar kurumun özellikle patent konularında işleyişinden çok şikayet ediliyor. Özellikle güya tam aleni olması gereken patent siciline çevrimiçi erişimde, evrakların suretlerini edinmede, dosyaları fiziken inceleme isteklerinin yerine getirilmesinde dosyalardaki evrakların eksik ve düzensizliğine, evraklardan suret almanın izne tabi tutulduğuna, rica minnet izin verildiğinde sadece izin verilenlerden suret alınabildiğine dair şikayetleri çok duyuyorum.

Ancak şikayetlerin daha da önemlisi, patentleme eşiği ya da buluş basamağının Türkiye'de ileri ülkelere göre daha düşük olmasından kaynaklanıyor. Buluş eşiği düşük tutulunca bir zamanlar Avrupa'da da "sham patent" denilen, -ben bunlara "dandik patent" diyorum- şartlarını taşımadığı halde verilen patentler çoğalıyor. Böyle patentlere dayalı olarak davalar açıldığı, tedbir kararları alarak

devasa şirketlere şantaj yapıldığı ve benzeri hikâyeler koridorlarda çok konuşuluyor. Dandik patent alanların uzmanlaşmış fikri ve sınai haklar mahkemelerindeki süreçleri meşru iş yapanların aleyhine suistimal ettiklerine dair duyumlar artıyor.

Ancak bu tür dandik patentlerin sistemden ayıklanması, uzman mahkemelerin de beş-on senesini alıyor. Mahkemelerin bilirkişilere elinin mahkum olduğu bu davalarda bilirkişilerin yetkin olmayışından, yetkinliklerinin alakasız olmasından ve hatta çürümüşlüğünden çok şikayet ediliyor. Bunların bir kısmı da dilekçelerde kaybolup gidiyor. Sormak isterim, ekonomi yönetimi bütün bu ve benzeri konudaki verileri derleyip detaylı incelemeden, ülkemizde buluş ortamını güçlendirebilir mi, buluşları yeşertebilir mi?

Yükleniyor...

Tekstil, deri ve hatta ilaç sektörlerinde çalışanlardan, şehrin kenar mahallelerinde irili ufaklı işliklerde harıl harıl taklit ve korsan üretim yapıldığı ihbarları geliyor. Ancak, savcılıklardan, sulh ceza hakimliklerinden arama, toplatma kararları edinmek giderek zorlaşıyor. Sahil kesimlerinden zaman zaman taklit ürün satan esnafın ekmek kavgası için direndiği haberleri duyulurken, zorlukla baskın yapılan yerlerde bazen onlarca TIR dolusu taklit mal ele geçiriliyor. Bu mallar uzun yıllar süren davaların sonunda imha edilebiliyor. Gümrük idareleri, taklit şüphesi ile birçok malın ihracat veya ithalatını durdurup avukatlara haber veriyor. Belli başlı birkaç şehrimizde kuruldu ama sanayi faaliyeti yüksek olan birçok ilimizde hala uzman fikri sınai haklar mahkemeleri açılmadı, açılmasına karar verilen bir-iki tanesi ise her nedense faaliyete geçirilmedi.

Ekonomiden sorumlu Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz ile Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'e doğrudan sormak isterim: Orijinal buluş yapmayı ve marka yaratmayı caydıran, ucuza taklit üretmeyi ve olmayan patent hakkı gaspetmeyi teşvik eden bu şartları

değiştirmeden fikri mülkiyet hakları geliştirilebilir mi? Ekonomi yönetimi fikri ve sınai mülkiyet hakları konusundaki verileri derlemeden, inceleyip değerlendirmeden, bu hususlarda gelişme sağlayabilir mi? Değil ise yıllar süren çabalarla geline seviyeden geriye gitmek kaçınılmaz olmaz mı?

Yükleniyor...

← ÖNCEKİ

SONRAKİ →

Mehmet Gün

Yazarın Diğer Yazıları

- > Ekonomide OVP yerine yargıda KVP 07.10.2025
- > Seçimli sultanlık riski 23.09.2025
- > Cumhuriyet savcılıkları reformu 09.09.2025
- > Yolsuzlukla milli mücadele 26.08.2025
- > E-devlette sahtekarlık 12.08.2025
- > Yapay zekâ ve oligarşi 4 29.07.2025
- > Terör 15.07.2025
- > Hâkim ve savcı tayinleri 01.07.2025
- > Öcalan (ve ABD) ile anlaşma ne? 03.06.2025

Yazarlar

